

 Karel de Grote Hogeschool	Begeleidingsopdracht Verbindingsambassadeurs	
	Praktijkverhaal	LEJO Ronse

Over LEJO

LEJO is een Vlaams erkende jeugdwerkorganisatie gericht op maatschappelijk kwetsbare jongeren. LEJO stimuleert deze jongeren om sterker te staan in de samenleving en versterkt maatschappelijke instellingen, overheden en beleidsmakers om kansen te geven aan jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie. LEJO heeft werkingen in een 10-tal steden en gemeenten, waaronder Ronse. Het jeugdopbouwwerk in Ronse rust op verschillende pijlers: de instuifwerking in het open huis vormt het kloppend hart van de organisatie. Daarnaast trekken medewerkers van LEJO de straat op om er outreachend te werken. LEJO ondersteunt ook jongeren in hun zoektocht naar werk en staat tijdens de zomer in voor een laagdrempelig activiteitenaanbod op vijf buurtspeelpleinen.

Verbindingsambassadeurs in Ronse

Mohamed Laghali, inwoner van Ronse en medewerker van het eerste uur, is de trekker van het project. Maar van meet af aan is het de keuze om de jongeren in de rol van verbindingsambassadeur te plaatsen. Het gaat vooral om jongeren die hun vrije tijd op straat doorbrengen, ze voetballen er en hangen rond op de pleintjes in hun wijk. Georganiseerde vrijetijdsbesteding zat vroeger niet in de leefwereld van deze jongeren, maar stilaan veranderen de levensomstandigheden.

“Vroeger zeiden ouders: waarom moet mijn zoon naar een voetbalclub gaan? Ik ben naar België gekomen om te werken, niet om de vrije tijd. Maar mensen van mijn generatie zijn hier geboren. Wij weten dat een hobby belangrijk is voor de kinderen, voor de gezondheid maar ook om te leren omgaan met mensen met een andere achtergrond. De clubs zijn ook meer gemengd, de mentaliteit verandert langzaam. Maar veel hangt nog altijd af van de houding die mensen aannemen. De ene mens laat zich meer leiden door vooroordelen dan de andere.”
(Verbindingsambassadeur Ronse)

Zeven jaar geleden al ging Mohamed aan de slag met de jongeren die hij aantrof op straat. Stap voor stap probeerde hen te betrekken bij een meer georganiseerd aanbod, op hun tempo en hun maat.

“Ik kom zelf uit de wijk, ik kom van de straat, dus ik kende al heel veel mensen voor ik bij LEJO begon te werken. De jongeren die op straat rondhangen hebben altijd nood om iets te doen, maar ze weten eigenlijk niet wat of hoe. Zeven jaar geleden ben ik gestart met een kleine groep van jongeren van zo’n twaalf jaar oud. Ik heb die gasten activiteiten aangeboden maar ook inspraak gegeven: ik vroeg naar hun ideeën en achteraf deed ik een kleine evaluatie en vroeg ik: hoe kunnen we verbeteren? We hebben ook een beetje geld verzameld en we zijn samen op kamp gegaan. Dat was een cadeau voor die jongeren, ze waren nog nooit samen buiten Ronse geweest. Het was geen kamp puur voor het plezier, maar ook om te leren samenleven. Op een ervaringsgerichte manier deed ik aan teambuilding. Toen ze vijftien of zestien werden, heb ik hen ondersteund om een animatorcursus te volgen. We waren ook de eerste mensen met een migratieachtergrond in Ronse die meededen met de carnavalsstoet. Dat was echt een schoon effect. Het is echt een werk van jaren, van de lange termijn. Ik heb altijd geweten dat dat mijn sterkte is: een groep smeden.” (Verbindingsambassadeur Ronse)

Soms was het ook nodig om de ouders te overtuigen. Ouders geven doorgaans de toelating als ze de begeleiders vertrouwen, maar het blijft een voorzichtige oefening om niemand voor het hoofd te stoten of te forceren.

“Als de ouders zeggen nee, is het nee. Je kunt met hen een keer discuten thuis, maar ik ga niet ja zeggen als de ouders nee hebben gezegd. Ik ben samen met de ouders. Als de ouders nee zeggen, dan moet ik dat respecteren. Een jaar later mag de jongere vaak wel. Ik begrijp de ouders ook, zij willen hun kind beschermen.” (Verbindingsambassadeur Ronse)

De jongeren waar Mohamed zeven jaar geleden mee begon, vormen ondertussen een hechte groep. Ze zijn 18 à 20 jaar en LEJO kan echt op hen rekenen. Maar voor het project Verbindingsambassadeurs wou Mohamed aan de slag met een nieuwe groep jongeren uit de wijken. Jongeren die hij ook kende, maar nog niet bereikte met LEJO.

“Als je die jongeren ontmoet, dan voel je dat daar iets in zit. Dat die persoon ervoor gemaakt is om animator te worden. Ze hoeven niet altijd netjes in de pas te lopen. Ik heb niet alleen lieve mensen nodig. Ik heb van alles wat nodig.” (Verbindingsambassadeur Ronse)

Het project gaf de kans om deze jongeren te bereiken via sport, maar ook om hen in contact te brengen met de scouts.

“Deze jongeren vonden LEJO niet zo leuk, want LEJO is niet zo sportief. Bij LEJO kan je wel een beetje aan sport doen, maar erg beperkt. We hebben dan samen met die jongeren het project uitgedacht. “Coach Quartier” hebben we hen genoemd. Het zijn 10-tal jongeren die voetballen in hun wijk, maar niet aangesloten zijn bij een club. Deze jongeren zijn zo’n beetje de informele leiders. Voor het project vragen we hen om naar de pleintjes te gaan en een ploeg samen te stellen. Ze geven wat training en samen hebben we voor die ploegen een wijkcup georganiseerd, op de terreinen van KSK Ronse. Zes ploegen hebben tegen elkaar gespeeld om de beker mee te nemen naar huis. Dat was een enorm succes. Ik denk dat er meer dan vijftig jongeren aan hebben deelgenomen.” (Verbindingsambassadeur Ronse)

Na het evenement konden een 10-tal jongeren succesvol doorstromen naar de voetbalclub. De verbindingsambassadeur is er zelf ook trainer en houdt zo een oogje in het zeil. Voor de jongeren is het belangrijk dat Mohamed ook af en toe komt kijken als ze op het veld staan. Ook bemiddelt Mohamed als ouders vragen hebben of als er misverstanden ontstaan. Niet elke ouder weet wat er allemaal komt kijken bij voetballen in clubverband en dan geeft de verbindingsambassadeur een extra woordje uitleg, al vindt hij dat het ook de taak is van de club om alles goed uit te leggen.

“Werk en privé lopen bij mij wel door elkaar. Dat is ook een stuk van mijn sterkte. Ik heb al in verschillende ‘moeilijke’ wijken gewoond en in ken er iedereen. Ik heb wel geleerd om ook stop te zeggen. Jongeren weten ook dat ik niet altijd beschikbaar ben voor hen. Als ik met iets anders bezig ben, dan zwaai ik wel eens, maar ik spreek hen niet aan en zij komen ook niet naar mij toe.” (Verbindingsambassadeur Ronse)

De jongeren pikken veel op in zo’n club, stelt de verbindingsambassadeur vast.

“Bij een club kan je veel leren. Ik ben nooit bij een club geweest. Mijn zoon wel en ik heb gevoeld wat dat bijbrengt. Hij leert zoveel meer dan iemand die niet bij een club is: alleen zijn gerief klaar te zetten, vroeg gaan slapen en vroeg opstaan, want de match is om acht uur. Hij leert op tijd komen, respect hebben, ...” (Verbindingsambassadeur Ronse)

Maar het is niet enkel rozengeur en maneschijn. Op en naast het veld is er nog steeds veel racisme. Mohamed probeert de jongeren hiertegen te wapenen. Hij leert hen om niet te ontploffen, want uiteindelijk zijn ze dan altijd de verliezer. Maar meer en meer worden er ook matches stil gelegd of sturen clubs achteraf een mail met de vraag om de roepende ouders langs de kant aan te spreken op

hun gedrag. Bij de jongere kinderen valt het nog mee, naarmate de jongeren ouder worden en er meer op het spel staat, neemt ook de agressie toe.

Het contact met de jeugdbeweging verliep wat moeizamer dan met de sportclub.

“Met onze Coach Cartier of andere vrijwilligers van LEJO, wilden we samen met scouts een kampvuur organiseren. We wilden dat ze ons die techniek zouden leren. In theorie leek dat gemakkelijk maar in de praktijk hebben de leiders weinig tijd voor zoets. Ze hebben hun studies en zijn al zoveel bezig met hun vereniging. Tijdens de week zitten ze op kot, in het weekend hebben ze veel activiteiten. Ze hebben wel veel goesting, ze staan open en ze willen heel veel doen, maar in de praktijk moeten ze wel tijd vinden. Onze manier van werken loopt zo’n beetje naast elkaar. Ik vind die link wel belangrijk. Niet iedereen is sportief. Het is belangrijk dat je meerdere mogelijkheden kan aanbieden.” (Verbindingsambassadeur Ronse)

Sportinitiatie via de Coach Quartiers

Na de eerste succeservaring met de wijk-cup bleef het project inzetten op de Coach Quartiers. Tijdens de schoolvakanties organiseren deze jongeren sportinitiaties in vijf wijken. Het team bestaat uit tien jongens en acht meisjes. In de voormiddag bereiden de begeleiders samen voor, in de namiddag organiseren ze de activiteiten en trainingen. Maar ze nodigen ook sportverenigingen uit om hun aanbod voor te stellen. Na de activiteiten wordt er geëvalueerd en blijven de coaches nog wat hangen om samen activiteiten te doen. Zo wordt er een stevige band gecreëerd.

Jongens en meisjes spelen en sporten samen, maar ook apart. Soms blijkt het nodig om voor meisjes aparte activiteiten te organiseren, als je hen aan het sporten wil krijgen.

“We merken dat meisjes minder sporten. Jongens vormen vaak de overgrote meerderheid en dat ontmoedigt meisjes om deel te nemen. Het gaat niet alleen om fysieke verschillen. De jongens bepalen de sfeer en de meisjes voelen zich al snel de mindere. Zonder jongens zijn ze sterker gemotiveerd en durven ze meer. Ze hebben meer zelfvertrouwen.”
(Verbindingsambassadeur Ronse)

Bij de jongens draait het vaak om voetbal, maar zelfs de grootste fans willen niet altijd voetbal spelen. Zo’n intense training is op den duur fysiek te zwaar. Ze vinden het fijn om af en toe ook eens een andere sport te doen zoals zwemmen, basketbal of straatvoetbal in een pannakooi. Daarom biedt het project verschillende sporten en spelactiviteiten aan. De plaatselijke voetbalclub heeft bovendien heel veel succes en kampt met wachtlijsten. Het is dus niet mogelijk om iedereen die wil een plek te geven. Niet alle jongeren kunnen ook de vereiste discipline opbrengen. Zeker vanaf de leeftijd van 15 jaar willen jongeren zelfstandig naar de training gaan, maar ze krijgen zichzelf niet altijd zo goed georganiseerd.

De meisjes spelen soms ook voetbal, maar ze doen liever spelactiviteiten, basketten of gevechtssport. Vijf meisjes vonden de weg naar de Brazilian Jiu-jitsu (BJJ) Club en de vrouwelijke Coach Quartiers gaan samen kickboxen. In groep voelen zich veilig om naar een andere organisatie te gaan. De verbindingsambassadeur doet ook een goed woordje bij de ouders, om hen te overtuigen om hun toelating te geven.

De jongeren krijgen een vrijwilligersvergoeding of in de plaats daarvan organiseert LEJO voor hen een gratis kamp/cursus tijdens de kerstvakantie, met ruimte voor inspraak, evaluatie en ervaringsgericht leren. De jongeren leren er niet alleen veel bij over het begeleiden van kinderen, ze brengen ook zelf informatie aan. Ze kennen soms de thuissituatie van de deelnemers of ze weten dat een gezin het niet breed heeft, en dan houden ze daar ook rekening mee, bijvoorbeeld als ze een uitstap

organiseren waar een extra kostprijs aan vasthangt. Ze zoeken dan discreet mee naar oplossingen. Ze komen zelf uit de wijk en ze zijn daar gevoeliger voor. De verbindingsambassadeur, maar ook de coaches krijgen veel tweedehandsmateriaal doorgespeeld, dat ze op hun beurt doorgeven aan wie het nodig heeft. Ze 'fixen' het altijd wel op een informele manier.

Toekomst van het project

In theorie zou Buurtsport de sportinitiaties kunnen overnemen, maar dat lukt niet op korte termijn. De Coach Quartiers en deelnemers blijven wat verweesd achter. Na twee intense jaren valt het project nu stil en hebben de jongeren geen ondersteuning meer om sportweken en wijktoernooien te organiseren. De verbindingsambassadeur vormt de motor van het project en selecteert de jongeren met een voorbeeldfunctie in de wijk, maar steunt de jongeren ook op vlak van organisatie.

"Het is moeilijk voor de jongeren om zichzelf te organiseren: wanneer starten we, wanneer stoppen we, welke regels gelden er,... Het zit niet in hun DNA. Er is ook een hoge drempel voor de jongeren om materiaal aan te vragen of om zalen te huren bij de gemeentelijke diensten. Zonder mij zouden zij hiervoor ook niet het nodige vertrouwen krijgen. Ze hebben ook steun nodig om een goede begeleider te worden. De jongeren komen zelf uit de wijk, maar ze moeten leren dat ze zich als begeleider anders moeten gedragen dan wanneer ze op straat rondhangen. Ik leer hen om minder snel kwaad te worden bijvoorbeeld. Daar heb ik echt op gewerkt met hen. Ik begeleid ook de dagelijkse evaluaties en de vergaderingen. Ik creëer dan een sfeer zodat iedereen zijn mening kan geven." (Verbindingsambassadeur Ronse)

Via het actieplan samenleven wordt er wel nog ingezet op de vrijetijdsparticipatie van meisjes. En een aantal Coach Quartiers zijn ondertussen begonnen aan een opleiding tot leraar lichamelijke opvoeding. Door het project kregen ze de smaak te pakken leerden ze zich organiseren en voorbereiden op de activiteiten.

"Dankzij het project heb ik kunnen tonen dat het wel lukt om de jongeren uit de wijk aan het sporten te krijgen. Ook sporten en activiteiten die zelfdiscipline vergen. Buurtsport heeft dat vroeger ook geprobeerd, maar zonder succes. Als je kan vertrekken vanuit de 'juiste' jongeren en hen tot een team kan smeden, dan kan het een succes worden. Jongeren maken promotie onder elkaar, daar zijn wij al een beetje te oud voor. Iedereen kan eigenlijk die manier van werken toepassen, op voorwaarde dat je een goede band hebt met de jongeren. Daar staat of valt alles mee." (Verbindingsambassadeur Ronse)